

ФІЛОСОФІЯ МАЙБУТНЬОГО АВТОМАТИЗОВАНОГО РОБОЧОГО МІСЦЯ МЕНЕДЖЕРА

Лебедєва О.А.

старший викладач

*Мелітопольського державного педагогічного університету
імені Богдана Хмельницького*

Стаття присвячена висвітленню майбутнього автоматизованого робочого місця (АРМ) менеджера. Розкрита історична передумова виникнення АРМ менеджера. Розглянуто загальноприйняте визначення поняттю АРМ, а також наведена класифікація АРМ за ознаками на підприємствах. Наведено рівні управління АРМ менеджера для ефективного використання даних та інформації в його діяльності. Досліджено філософія, структура АРМ менеджера і середовище реалізації його завдань.

Ключові слова: АРМ менеджера, рівні управління, філософія, структура, майбутнє, середовище реалізації.

Постановка проблеми. Майбутнє завжди цікаво людям, але лякає своєю таємницею. Яке воно? Яким ми бачимо себе в ньому? І звичайно цікавить всіх досягнення науки і техніки на всіх теренах. Так, наприклад, в десятку актуальних і найбільш затребуваних професій на Україні входить менеджер. Хто такий менеджер? Це фахівець, який працює з людьми, організовує, мотивує, планує і контролює процес роботи. Як можна більше вдосконалити його роботу, виробити до автоматизації і професіоналізму? Необхідно формувати нове бачення та мислення з питань функціонування та удосконалення робочого місця менеджера, у розробці моделі для розрахунку оптимальних витрат на створення та реорганізацію робочих місць, у вияві сутності методичних положень щодо організації робочих місць менеджера та інформаційно-обчислювальних систем підприємств, які включають методики організації робочого місця менеджера та обслуговування інформаційних потоків, в удосконаленні розрахунків ефективності робочого місця менеджера.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням організації робочого місця менеджера як організатора роботи досліджували такі вчені, як Балабанова Л.В., Сардак О.В., Виноградський М.Д., Виноградська А.М., Шканова О.М., Чайка Г.Л., Поршнева А.Г., Крушельницька О.В. та інші [4].

Метою дослідження даної наукової статті є дослідження, аналіз та визначення найоптимальніших та найефективніших умов які необхідні для організації робочого місця менеджера таким чином, щоб діяльність керівника була високопродуктивною та сприяла збереженню здоров'я та психологічної стійкості, як самого управлінця так і його оточуючих.

Виклад основного матеріалу. Основною передумовою створення АРМ є розвиток електроніки, який призвів до появи нового класу обчислювальних машин – персональних ЕОМ (ПЕОМ). Низька вартість, надійність, простота обслуговування і експлуатації розширює сферу застосування ПЕОМ передусім за рахунок тих царин людської діяльності, в яких раніше обчислювальна техніка не використо-

увалася через високу вартість, складність обслуговування та складність інтерфейсу. До таких галузей відноситься управлінська діяльність, де застосування ПЕОМ дозволило реально підвищити продуктивність праці фахівців, пов'язаних з обробкою великих обсягів різноманітної інформації та прийняттям управлінських рішень. Цей аспект особливо актуальний в зв'язку з тим, що продуктивність управлінської праці дотепер зростала вкрай низькими темпами. Так за останні 40 років продуктивність управлінської праці зросла лише у 2-3 рази, в той час як продуктивність праці виробничого персоналу в промисловості зросла у 14-15 разів [2, с. 10].

Автоматизація опрацювання, збереження й передачі інформації створює принципово нове середовище для ведення підприємницької діяльності, підготовки, прийняття та виконання рішень [8, с. 125].

Менеджмент завжди охоплює, таку основну його функцію, як планування. Ми знаємо, що планування – дуже важливий процес в досягненні поставлених цілей перед менеджером і воно проходить три види: оперативне, тактичне і стратегічне. Кожен етап дає менеджеру можливість наблизитися до мети і правильно мотивувати людей. Однак, використання даних також проходить ці етапи. Розглянемо в табл.1. використання інформації на оперативному, тактичному і стратегічному рівнях.

За загальноприйнятим визначенням АРМ – це програмно-технічний комплекс, призначений для автоматизації професійної діяльності працівника (користувача) з орієнтацією на виконання чітко визначеного класу завдань, що функціональному напрямку його професійної діяльності [6, с. 185].

Автоматизовані робочі місця класифікуються за такими ознаками: типом користувача, типом завдань, формою організації роботи користувачів, функціональною спрямованістю тощо. Окремо можна класифікувати АРМ на підприємствах: АРМ управлінського персоналу, за допомогою яких здійснюються прийняття рішень і які призначені для керівників усіх рівнів; Арм фахівців структурних підрозділів (відділи кадрів, бухгалтерії тощо),

Особливості використання даних та інформації на різних рівнях управління [2, с. 15]

Рівень управління	Особливості використання даних та інформації
Оперативний	Використання детальних даних у вигляді оригіналів чи завірених копій паперових документів з визначеного джерела. Максимальна формалізація необхідного інформаційного забезпечення та процедур підготовки і прийняття рішень.
Тактичний	За різними оцінками – до 70% особливостей роботи менеджерів оперативного рівня і до 30% – стратегічного.
Стратегічний	Використання переважно агрегованих даних у вигляді паперових та електронних оригіналів аналітичних та фактичних документів з різних джерел, самостійна їх оцінка, самостійне прийняття нестандартних рішень або організація процесу їх прийняття.

за допомогою яких розв'язують функціональні завдання фахівці конкретного напрямку діяльності; АРМ оперативного управління, призначені для збирання первинних даних безпосередньо на робочих місцях контролерів, диспетчерів та ін.; АРМ технічних працівників орієнтовані на ведення діловодства і призначені для секретарів, референтів, офіс-менеджерів та ін.; АРМ дослідника, призначені для працівників, діяльність яких пов'язана зі створенням нових промислових та наукових розробок, виробів, проектуванням і створенням нових технологій тощо [5, с. 267].

АРМ у широкому розумінні – це комплекс технічних, програмних засобів, а також сучасних інформаційних систем і інформаційно-комунікаційних технологій, застосування яких створює сприятливі умови для виконання функціональних обов'язків працівника. З іншого боку АРМ – це засіб реалізації інформаційно-комунікаційних технологій в різних галузях [7, с. 19].

Ефективність інформаційного забезпечення управління значною мірою залежить і від спроможності організаційної системи долати інформаційні бар'єри: комунікаційні, мовні, часові, екологічні, психологічні, організаційні, методичні [8, с. 125].

Наразі в організаційному управлінні економічними процесами згідно наведених вище класифікацій існують АРМ економіста, АРМ менеджера, АРМ бухгалтера, АРМ нормувальника, АРМ банківського робітника тощо. Зокрема, дисципліну «АРМ менеджера» включено до навчальних планів і програм більшості вищих навчальних закладів або їх підрозділів економічного спрямування [7, с. 19].

Філософія майбутнього АРМ менеджера з одного боку повинна бути простою і складною в один і той же час. Так як прогрес постійно має тенденцію до розвитку і набирає швидкість в реалізації найвитонченіших своїх ідей, простота, а значить зручність і комфорт буде в пріоритеті. Однак, не можна забувати про професіоналізм менеджера і можливо буде досягнути тільки, коли в аналізі його роботи будуть застосовуватися сучасні методи дослідження: економіко-математичні, моделювання, аналізу різних сфер діяльності, статистичні, прогнозування, а також ті, котрі забезпечують технологію – табличні, графічні і текстові процесори, електронна пошта, система управління базами даних.

На вибір елементів АРМ і сукупність інформаційних технологій впливають структура управління, яка склалася в установі, схема розподілу обов'язків і цілей між співробітниками.

Тобто, номенклатура АРМ залежить від управлінської структури, а зміст – від цілей. АРМ складається з трьох основних компонентів: навчальної системи, комплексу програмних продуктів для обробки інформації і сервісних засобів.

Навчальна система включає інтегровану рядок підказок, систему закладок, покажчиків і довідок, вбудовану систему прикладів, гіпертекстову систему документації, систему контролю і виявлення помилок.

Комплекс програмних продуктів передбачає роботу в пакетному і діалоговому режимах. Для пакетного режиму характерні: введення інформації з дискет, сканера, по каналах зв'язку (комп'ютерний зв'язок, модемний зв'язок), автоматизовані розрахунки, обробка даних, виведення даних на друк, формування архівів за звітний період. Для діалогового режиму – введення даних з клавіатури, обробка інформації в реальному часі, виписка документів із завантаженням бази даних, виведення даних за запитом на принтер, екран, у файл, робота з архівами.

Сервісні засоби для настройки АРМ включають: налаштування реквізитів, ергономічне забезпечення екранних форм, настройку кольору і звуку, візитну картку підприємства, встановлення системи доступ до даних, налаштування алгоритмів розрахунків, настройку пристроїв (принтер, модем, сканер), календар підготовки та задачі звітності [3].

Дуже важливо, щоб менеджер впевнено себе почував на робочому місці, тому необхідно програмне забезпечення у всіх напрямках для успішної діяльності. Від бухгалтерського обліку, аналізу господарської та фінансової діяльності, інвестиційного та проектного аналізу до планування матеріальних і виробничих ресурсів підприємства. Розглянемо середу реалізації завдань менеджера в табл. 2.

На сьогоднішній день багато висувається вимог для робочого місця менеджера такі, як створення автоматизованого робочого місця, раціоналізація режиму праці, запровадження принципу "Зелений офіс", шумоізоляція, освітлення і безпеку праці. Однак, при такому великому переліку ми забуваємо про важливому моменті, що автоматизоване робоче місце повинно підкорятися менеджеру, а не навпаки. Тобто через час, який визна-

Таблиця 2

Середовище реалізації управлінських завдань [1, с. 182]

Управлінське завдання	Програмне та інформаційне забезпечення
Бухгалтерський і управлінський облік	1С: Підприємство 7.7 (типова конфігурація Бухгалтерія + Торгівля + Склад + Зарплата і Кадри), Парус: Бухгалтерія 7.5 (типова конфігурація)
Управлінський облік	«1С: Підприємство 8.0 управленський облік, «Парус – Підприємство 8.0», «Парус – Маркетинг і менеджмент»
Аналіз господарської та фінансової діяльності	КС «Галактика», Miracle V
Інвестиційний та проектний аналіз, стратегічна оцінка бізнесу	Microsoft Project, Project Expert 7.0, Primavera Project Planner, Альт, Інвестор
Планування матеріальних і виробничих ресурсів підприємства	MRP (Material Requirements Planning), MRP II (Manufacturing Resource Planning), CSRP (Customer Synchronized Resource Planning), ERP (Enterprise Resource Planning)

чить тільки сам менеджер його робоче місце повинно змінювати будь-які елементи, це врівноважить морально психологічний параметр фахівця, не забуваючи про "людський фактор", який завжди повинен бути присутнім і автоматизоване робоче місце повинно підкорятися йому для досягнення успіхів, мати неухильну тенденцію до збільшення продуктивності праці.

Висновки. АРМ складається з навчальної системи, комплексу програмних продуктів по обробці інформації та сервісних засобів. Для ефективного інформаційного забезпечення АРМ необхідно керу-

ватися методичним єдністю проектування інформаційної системи, забезпеченням сумісності її елементів, уніфікацією і структуризацією форм обміну інформацією, інтеграцією обробки даних [3].

І головне не забувати про ті елементи, які всупереч усім старанням науки і прогресу будуть завжди в пріоритеті діяльності будь-якого фахівця, тим більше менеджера-керівника, це зміна і налагодження свого робочого місця до автоматизації, прийнятною тільки для самого індивіда, що послужить більш ефективному рівню досягнення поставленої мети.

Література:

1. Зиновьев Ф.В. Организация труда менеджера: Монография. – С.: Таврия, 2004. – 232 с.
2. Ромашко С. Методичні вказівки з вивчення дисципліни "АРМ менеджера" для студентів спеціальності "Менеджмент організацій" / Кафедра математичного моделювання / Львівський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. – Львів, 2005. – С. 39.
3. Пыжинский Я.И., Брустинов Д.В., Нафиев В.Е. АРМ специалиста – составляющая эффективного менеджмента. – <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/36747/22-Pizhinskii.pdf?sequence=1>.
4. Сенюк Д., Никифорок Ю. Организация рабочего места менеджера // Всеукраїнська студентська інтернет-конференція / Форум «Матеріали конференції 23.11.2012 «Менеджмент та маркетинг як фактори розвитку підприємницької діяльності. – <http://conf-cv.at.ua/forum/96-961-1>.
5. Ситник В.Ф. Основи інформаційних систем: навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2001. – 420 с.
6. Фетісов В.С. Автоматизоване робоче місце менеджера: навч. посібник. – К.: Знання, 2008. – 390 с.
7. Хисамудинов В.В., Ковалева В.Д. Автоматизированное рабочее место экономиста: учебн. пособие. – М.: ИНФРА-М, Издательский дом, Финансы и статистика, 2009. – 333 с.
8. Щєбликіна І.О., Щєбликіна З.В., Харченко Д. Управління комунікаційними процесами сучасних підприємств // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). – Мелітополь, 2015. – № 1(29). – Вид-во: Мелітопольська типографія «Люкс», 2015. – 219 с. (С.124-127).

ФИЛОСОФИЯ БУДУЩЕГО АВТОМАТИЗИРОВАННОГО РАБОЧЕГО МЕСТА МЕНЕДЖЕРА

Лебедева Е.А.

старший преподаватель

*Мелітопольського державного педагогічного університету
імені Богдана Хмельницького*

Статья посвящена освещению будущего автоматизированного рабочего места (АРМ) менеджера. Раскрыта историческая предпосылка возникновения АРМ менеджера. Рассмотрены общепринятое определение понятия АРМ, а также наведена классификация АРМ за признаками на предприятиях. Приведены уровни управления АРМ менеджера для эффективного использования данных и информации в деятельности менеджера. Исследована философия, структура АРМ менеджера и среда реализации его заданий.

Ключевые слова: АРМ менеджера, уровни управления, философия, структура, будущее, среда реализации.

THE PHILOSOPHY OF THE FUTURE AUTOMATED WORKPLACE OF THE MANAGER

Lebedieva O.A.

senior lecturer

Bogdan Khmelnytsky Melitopol State Pedagogical University

The article is devoted to the presentation of the future automated workplace (AWP) of the manager. The historical precondition of the emergence of AWP of the manager is revealed. The common definition of the concept of AWP is considered, and also the classification of AWP by the signs in the enterprises is given. The levels of the management of AWP of the manager for the effective use of the data and the information in its activities are presented. The philosophy, the structure of the AWP of the manager and the environment of the realization of its tasks are investigated.

Keywords: AWP of the manager, the levels of the management, philosophy, structure, future, the environment of the realization.

УДК 336.711

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЦИКЛІЧНОСТІ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТА НЕОБХІДНІСТЬ ПРОЦИКЛІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ

Мищенко В.І.

доктор економічних наук, професор,

Університет банківської справи

Неклюдова Т.М.

кандидат економічних наук,

Національний банк України

Досліджено теоретико-методологічні засади та закономірності циклічного розвитку економіки. Встановлено об'єктивну природу кризових явищ, обґрунтовано підходи до запровадження адаптивної системи регулювання економіки, яка враховує особливості сучасного циклічного розвитку. Обґрунтовано необхідність реформування механізмів попередження кризових явищ і пом'якшення наслідків їх дії на основі запровадження проциклічного регулювання економіки та реалізації макропруденційної політики, яка дозволяє забезпечувати та підтримувати макроекономічну та фінансову стабільність на основі реалізації вираженої грошово-кредитної та бюджетно-податкової політики за умови їх тісної координації.

Ключові слова: циклічний розвиток економіки, економічний цикл, види циклів, фази циклу, криза, проциклічне регулювання.

Постановка проблеми. У сучасних умовах економічні, фінансові та банківські кризи стали невід'ємною складовою розвитку світової економіки, а їх виникнення науковці пояснюють об'єктивними закономірностями, що притаманні ринковій економіці [1, с. 8; 2, с. 12; 3, с. 364; 4, с. 8]. За таких умов особливої актуальності набувають питання поглибленого дослідження сутності та природи кризових явищ, вивчення можливості їх передбачення, забезпечення ефективного функціонування економічних і фінансових систем на основі запровадження проциклічного регулювання економіки, а також реалізації системи заходів щодо подолання руйнівних наслідків криз.

Як свідчить аналіз причин і форм прояву кризових явищ, у сучасних умовах вони можуть виникати як у реальному, так і у фінансовому секторі

економіки. При цьому наслідки фінансових і банківських криз можуть бути ще більш руйнівними, ніж наслідки класичних криз XIX–XX століть, що, власне, й продемонструвала світова фінансова криза 2008–2009 рр., на подолання наслідків якої у всьому світі було спрямовано понад 16 трлн. дол. США [5, с. 52; 6, с. 18; 7, с. 23]. У зв'язку з цим дослідження теоретичних засад циклічного розвитку економіки та обґрунтування підходів щодо реалізації заходів її проциклічного регулювання набуває важливого практичного значення.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. У зарубіжній економічній літературі питанням циклічності розвитку економіки значну увагу приділили такі вчені як Е. Абель [21], Б. Бернанке [21], О. Єрохіна [12], А. Грінспен [31], М. Кондратьєв [16],